

Sekyrková poukázala na základě kroniky pražského dívčího gymnázia Minerva na možnost využití školních kronik pro komunikaci s městskou správou. Peripetemií vzniklými v souvislosti s povinností vést oficiální pamětní knihu v Plzni, k jejíž realizaci však nedošlo, se zabýval Karel Řeháček. Obdobnému tématu týkajícímu se Mnichova, kde byla oficiální kronika vedena z pověření města již od roku 1845 a která představuje jedinečný pramen k poznávání každodenní reality, se věnovala Brigitte Huber.

Konference, jak už je v tomto případě obvyklé, probíhala v přátelské atmosféře, kterou charakterizovaly i četné a podnětné diskuse. Příjemnou atmosféru vykazoval i společenský večer, kde si mohli přítomní prostřednictvím fotodokumentace zavzpomínat na konference minulých let. Přednesené referáty budou publikovány v samostatném svazku *Documenta Pragensia*.

Marie Tošnerová

Vesnické technické objekty 2016 (Vysoké Mýto, 17.-19. října 2016)

Vžitou a rozšířenou, leč mylnou představu, že Čechy a Morava se od středověku přinejmenším do začátku 19. století podobaly agrárnímu moři, z něhož výrazně vystupovala toliko města coby střediska řemesel, obchodu a posléze ohniska industrializace, se už po šesté pokusil poopravit seminář *Vesnické technické objekty*. Konference si klade za cíl upozornit na neopomenutelnou úlohu, kterou v životě venkova sehrávalo široké spektrum rozličných technických památek od kováren přes pivovary až po zařízení určená k distribuci elektrického proudu. Letošní ročník se uskutečnil ve dnech 17. až 19. října 2016 v prostorách Regionálního muzea ve Vysokém Mýtu a konal se pod záštitou ministra zemědělství Mariana Jurečky.

Seminář *Vesnické technické objekty 2016* přinesl jako tradičně kromě přednášek také řadu diskusních příspěvků, workshopů a byl zakončen celodenní exkurzí. Po uvítacím slovu, které tentokrát patřilo starostovi města Vysoké Mýto Františkovi Jiraskému a vedoucímu Oddělení kultury a památkové péče Odboru kultury, sportu a cestovního ruchu Krajského úřadu Pardubického kraje Milanovi Mariánkovi, zahájil první přednáškový blok ředitel Státního oblastního archivu Zámrsk Ivo Šulc. Následně zazněly tři úvodní referáty představující vesnické technické stavby jako objekty zkoumání etnografie, historie a památkové péče. Jako první vystoupila Magda Křivanová, která se dlouhodobě zabývá studiem vesnických staveb a je spoluautorkou jedné ze stěžejních prací věnujících se vodním technickým objektům *Dílo a život mlynářů a sekerníků v Čechách*. Účastníkům konference přednesla poznatky vyplývající z jejího současného výzkumu mapujícího kovárny na Chrudimsku. Představením neméně pozoruhodných zařízení navázal Michal Severa působící jako archivář ve Státním oblastním archivu v Zámrsku. Svým referátem upozornil na možnosti využití archivních pramenů při studiu bělidel na panství hrabat Harbuval-Chamaré. Úvodní blok uzavřela Zuzana Vařeková, která předvedla hostinec s čp. 1 ve Vysoké u Javorníku jako předmět navýsost hodný zájmu památkové péče. Zároveň poukázala na možnosti jeho šetrné stavební úpravy i spolupráce majitelů takto významných architektonických památek s památkovým ústavem.

Tematicky ucelený blok přednášek započal v odpoledních hodinách, jeho náplní byly výsledky aplikovaného výzkumu cihlářství, které bylo pro rozvoj a fungování technických objektů zcela fundamentální. Jan Musil z Regionálního muzea v Chrudimi předvedl možnosti archeologického zkoumání cihlářské produkce. Michal Hofman je pak zasadil do konkrétní lokality Vysokomýtska a zároveň upozornil na možné cesty prezentace cihlářské produkce na příkladu jedné z expozic Orlického muzea. Konkrétním příkladem hybridního systému cihlářské pece ve Lhotách se pak zabýval Miroslav Kaňka.

První přednáškový den završila série diskusních příspěvků. V nich Jan Doubek představil nový webový portál mapující větrné mlýny (www.povetrnik.cz) a František Ledvinka ohromil nejen molinology popisem největšího vodního kola na světě, které se točí na ostrově Man ve Velké Británii. S tematikou vodních mlýnů souvisela i promluva Radima Urbánka, jehož zaujal netypický mlecí kámen. Další poznatky vyplývající z dlouhodobého terénního výzkumu vodou hnaných technických zařízení shrnul v rámci svého krátkého vystoupení David Veverka a celý blok zakončil Tomáš Ledvinka popisem lokomobily ze Zubrnice.

Druhý konferenční den otevřel Radim Urbánek. Ve svém referátu poukázal na počátky zavádění elektrického proudu nejen ve Vysokém Mýtě, ale především v jeho okolí. Jeho pozornost se soustředila nejen na úskalí spojená s vedením elektřiny na delší vzdálenosti, ale především na mizející technické památky související s počátky elektrifikace. Nejen význam a úroveň technického pokroku v počátcích zavádění elektrické energie ilustroval David Veverka na příkladu desítek inzerátů z předválečného a meziválečného tisku nabízejících elektrická zařízení. Na zajímavé způsoby představení výsledků výzkumu rozšíření elektrické energie poukázal Tomáš Ledvinka popisující elektroexpozici ve Freilichtmuseum v saském Seiffenu.

Dopoledne ještě následovala sekce, v níž čtveřice badatelů mluvila o průmyslových objektech, které svou lokalitou náležely k městu, avšak svou existencí nezanedbatelně ovlivňovaly venkov, jeho podobu a rozvoj. Tento blok se věnoval průmyslovým stavbám a jejich vlivu na venkovské prostředí. Příspěvek Rudolfa Šimka o slévárně v Rožmitále pod Třemšínem, která svými výrobky na přelomu 19. a 20. století doslova zaplavila široké okolí, ukázal, že schopnost vyjít vstříc dobovému vkusu širokých vrstev byla klíčem k vybudování regionální hegemonie v produkci uměleckých předmětů. Ivan Rous vyvolal značnou pozornost svou zprávou o působení německých zbrojních firem v severních Čechách za druhé světové války. Výstavba muničních závodů rozptýlených mezi vesnicemi se totiž ukázala být účinným tahem proti leteckému bombardování, jež na sklonku války decimovalo německý průmysl. O další dva referáty se postarali Simona Nosková a Radim Urbánek.

Část úterního odpoledne byla vyhrazena dílnám, tedy praktickým ukázkám a workshopům, jež účastníkům přiblížily fungování vybraných vesnických technických objektů. Miroslav Kaňka předvedl tradiční způsob výroby cihel, Radim Urbánek demonstroval provoz elektrických lokomobilů, David Veverka prezentoval funkční modely strojů a dalšího technologického zařízení. Alternativou k dílnám byla exkurze po Vysokém Mýtě spojená s prohlídkou kostela svatého Vavřince vedená Zdeňkem Horákem.

Šestý přednáškový blok byl zasvěcen problematice výroby a skladování piva. Příspěvek o nejstarší podobě vertikálního hvozdu v královopolském pivovaru proslavil

Petr Holub, hned se dvěma referáty vystoupil Milan Starec. Náplní posledního, sedmého panelu bylo důležité a aktuální téma obnovy a renovace vesnických technických památek. O opravě mechanismu roubené studny v Maříně hovořil David Stejskal, Karel Janák seznámil posluchače s obnovou pily v Běluni u Kohoutova. O závěrečnou přednášku, v níž se podělil o své zkušenosti s transferem a renovací mechanických tkalcovských stavů, se postaral David Veverka.

Středa 19. října se nesla ve znamení celodenní exkurze vedené Radimem Urbánkem. Účastníci konference si prohlédli vybrané technické památky Vysokého Mýta, letitý transformátor v obci Svařeň, pozoruhodný původně barokní hostinec ve vsi Vysoká, pradlo ve vesnici Brdo a konečně navštívili expozici kamenictví a obuvnictví v Městském muzeu ve Skutči.

Šestý ročník semináře *Vesnické technické objekty*, který se uskutečnil především díky zaměstnancům Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě v čele s energickým zástupcem ředitele Radimem Urbánkem, se podobně jako pět předchozích snažil představit poslední výsledky odborných výzkumů technických staveb a zařízení a prezentovat pokrok, jehož bylo v oboru dosaženo. Velkou devízou konference zůstává sice explicitně nevyřčená, zato však skutečná a nikoliv pouze deklarovaná (čehož býváme často svědky) interdisciplinarita. Z průběhu semináře se zdá, že specialisté věnující se různým technickým oborům si velmi dobře uvědomují důležitost historického kontextu. Stejně tak pro historiky a archiváře přestává být technologická dimenze zkoumané látky nadbytečná, ale naopak se z ní stává klíč k lepšímu uchopení a pochopení otázek, které před ně staví badatelská praxe. Kromě této povýtce odborné sféry se pořadatelé konference i letos snažili apelovat na veřejnost a zlepšit obecné povědomí o tom, že technické stavby a zařízení bychom měli chránit, obnovovat a uchovávat. Můžeme snad říci, že se tento cíl daří zvolna naplňovat. Vždyť i letos bychom mezi posluchači napočítali řadu vlastníků některé technické stavby nebo stroje, kteří díky své účasti změnili na svůj majetek názor a rozhodli se ho namísto utilitárních zásahů či zbourání zachovat. Doufejme, že řady takto osvícených spoluobčanů budou utěšeně narůstat, abychom i za několik desetiletí mohli obdivovat nápaditost a důmyslnost technických řešení, která nám zanechali naši předci.

Josef Paták, Jaroslava Škudrnová

Česká historie Slezska a Kladska: dvě polské konference s bohemikální tematikou (Olešnica, Kłodzko 2017)

Již několikrát jsem v tomto časopise upozorňoval na vědecké akce, které vycházejí z intenzivní spolupráce českých a polských badatelů na poli výzkumu zemí Koruny české. Jaro letošního roku k nim přispělo dalšími dvěma konferencemi, které sice byly uspořádány „jen“ na regionální úrovni, přesto, nebo právě proto ale dosáhly poměrně slušného ohlasu mezi laickou veřejností — a zároveň si jako téma programově vytyčily české vazby daného města či regionu.

6.–8. dubna 2017 proběhla na knížecím zámku v Olešnici konference nazvaná *Czeska historia Śląska. Ze szczególnym uwzględnieniem Oleśnicy i Księstwa Oleśnickiego*, volně